

Quo vadis Hrvatska: u dobrim vremenima štedi, u lošima troši

Pretraži ...

QUO VADIS HRVATSKA

Piše: Gordana Gelenčer, novinarka-urednica i voditeljica ciklusa tekstova i emisija o ekonomskom razvoju Hrvatske, Quo Vadis Hrvatska

U svakoj su krizi obično poduzetnici oni koji stvari vide lošijima, a država obično nosi ružičaste naočale. Jer, ni za jednu krizu država nije bila pripremljena, pa da tu činjenicu skrije, podatke je uvijek tumačila kao da je čaša napola puna. A kako bi i bila pripremljena kada ne poštuje temeljno makroekonomsko pravilo: u dobrim vremenima štedi, u lošima troši, dakle, ponašaj se kontraciklički. Tu lekciju nikada nismo usvojili. U međuvremenu je corona kriza iznjedrila novu poduzetničku udrugu koja je cijelo vrijeme pandemije itekako glasna – Glas poduzetnika. Iako je taj Glas prilično paničan i traži hitne mjere, otpise, smanjenja...dio poduzetnika unatoč svemu ne samo da nije koristio državnu pomoć nego im posao ide dalje. Neobično, ali bez obzira na to iz kojeg sektora dolaze poduzetnici su na Liderovom Danu velikih planova iznosili realne brojke i očekivanja, bez drame i crnila. Iako su se složili da je koronavirus imao snažan utjecaj na njihovo poslovanje, tvrde da posljedice neće značajnije utjecati na sudbinu njihovih kompanija.

Recimo, **Gordan Kolak, predsjednik Uprave Končara** kazao je kako je njihov rast temeljen na dosad ostvarenim rezultatima, što iznosi oko 11 posto. Respektabilno i da nije bilo krize. – Očekujemo da se taj rast nastavi do kraja godine i vjerujemo da će taj trend biti isti kao i dosad. Djelujemo u progresivnoj industrijskoj domeni, a energetika će i dalje biti u fokusu investitora. Mi nismo značajno osjetili posljedice covida, Grupa je u prvih 6 mjeseci imala rast prihoda od prodaje za 11 posto, što jasno pokazuje da postoje određena područja i domene u kojima covid nije značajnije utjecao na samo poslovanje. Prije svega su to proizvodne kompanije koje su mogle ostvariti taj kontinuitet – rekao je Kolak.

Anita Letica, prva dama Phillip Morrisa dodala je kako će utjecaj krize biti značajan, a u kojoj mjeri će se odraziti na pojedine kompanije ovisit će o mnogo različitih faktora i svi ćemo se morati potruditi da prebrodimo poteškoće koje dolaze. – lako ne vjerujem da će generalno gospodarstvo u 2021. uspjeti doseći pretkriznu 2019., ipak vjerujem da će po završetku zdravstvene krize oporavak biti brz te da će gospodarstvo nastaviti rasti. Nažalost, isto je tako činjenica da će u narednom periodu velik broj firmi biti u ozbiljnim problemima te jedan dio njih suočen i s prestankom poslovanja, stoga bih svakako naglasila kako je kontinuirana prilagodba poslovanja izuzetno bitna. To govorim i iz iskustva Philip Morrisa, jer su nas upravo kontinuirane promjene u načinima kako radimo učinile otpornijima na krizu u odnosu na održavanje status quo poslovanja i traženja krivca u vanjskim razlozima. Prilagodbe aktualnom vremenu te predviđanje nadolazećih trendova i prilika su ključni za rast i razvoj poslovanja – poručila je Letica.

Još jedna dama, **Josipa Majić, predsjednica je Uprave Revuta**, fintech startup-a, a kako dolazi iz IT industrije njena tvrtka nije imala problema kao ostale industrije, štoviše, ova je godina više nego dobra. – Otvorili smo nova tržišta, a rast online aktivnosti za vrijeme pandemije i više interesa za neke progresivnije proizvode svako su nam pomogli. Partneri, klijenti i kupci postaju otvoreniji i traže naša rješenja kako bi bili otporni za ovakve tipove šokova. Većina nas je orijentirana na globalna tržišta, neka od tih tržišta jesu okrnuta, prvi put nakon dugo vremena, primjerice Amerika, ali načelno bih rekla da je taj pozitivan momentum ovdje i apsolutno ciljamo globalno sa svim svojim proizvodima. To je i najveći benefit IT-a, nismo limitirani granicama, nismo limitirani distribucijskim kanalima ni infrastrukturom – kaže Majić.

Domagoj Jelenc, član Uprave Badela 1862 ipak poručuje kako za potpuni dojam treba pričekati kraj zadnjeg tromjesečja za konkretniju ocjenu. – U 2019. godini imamo pozitivan trend koji je nastavljen i kroz prvo tromjesečje 2020. godine. Korona je utjecala na poslovni rezultat, ali sve strukturne promjene koje smo proveli pomogle su nam da brzo reagiramo i da budemo fleksibilni na novonastale tržišne okolnosti. Također, i turistička je sezona bila bolja nego što smo očekivali što nam svakako ide na ruku – rekao je Jelenc. Dotaknuo se i kupovine brendova Dalmacijavina koji se dogodio početkom 2020. godine.

– Odmah smo krenuli u rekonstruiranje i vratili proizvodnju iz Italije u Šibenik i to je također dalo doprinos našim dobrim rezultatima. Također, u tijeku su pripreme za ulaganja u automatizaciju proizvodnje, nove proizvodne kapacitete i logističke centre – dodao je Jelenc i rekao kako je smjer i cilj konsolidacija.

Iako je kriza i pandemija utjecala na mnoge kompanije i industrije, fintech industrija trenutno je u velikome zaletu. S jedne strane inicijative otvorenog bankarstva, a s druge strane nikad jeftiniji kapital rezultirao je time da je sve više fintech kompanija koje ciljaju na progresivne i mlade generacije kojima tradicionalno bankarstvo nije u fokusu.

– Naš je poslovni model pomoći krajnjem potrošaču da zaštiti svoj novac i da štedi. Svi prepoznaju da ta poruka dobro rezonira s krajnjim potrošačem – dodala je Majić i kazala kako je njihov fokus na globalnome tržištu, jer se samo tada može vidjeti jeste li konkurentni sa svojim proizvodom ili ne. Slično kao i IT industrija, tako ni energetika nije osjetila velike probleme, iako ih je bilo, posebno s dobavljačima.

– Naša je zadaća osigurati kontinuitet proizvodnje i to je ključno za sve proizvodne kompanije. Nismo imali značajnih prepreka osim sitnih kod isporuke robe, a i neke projekte smo morali zbog toga prekinuti. Međutim taj trenutak nije dugo trajao i nije imao značajni utjecaj na poslovanje – rekao je Kolak. Dodao je da i energetska industrija traži određene promjene, prije svega se misli na ulaganje u nove tehnologije. Također, orijentacija obnovljivim izvorima energije uvjetovat će snažno ulaganje u digitalizaciju.

– Također, ključne promjene moraju se dogoditi u načinu razmišljanja i promjeni mindseta. Promjena tehnologija može biti trenutna, ali promjena mindseta može trajati nešto duže – rekao je Kolak.

I u jednom i u drugom sigurno će pomoći Europski fond za oporavak sa svojih 750 milijardi eura bespovratne pomoći i kredita. Hrvatskih 22 milijarde, namijenjenih velikom dijelu i energetske kompanijama kroz ulaganje u zelenu tehnologiju, mogao bi biti jezičac koji će donijeti onu promjenu koju zazivamo već 30 godina, promjenu strukture ekonomije i promjenu načina na koji razmišljamo.

Projekt *Quo vadis Hrvatska* financijski podržava Agencija za elektroničke medije.

Quo vadis Hrvatska: U dobrim vremenima štedi, u lošima troši #2

Objavljeno 5. listopada 2020. Sva prava pridržana ©poslovniFM